

BEROEPSKWALIFICATIE

Behoudsmedewerker erfgoed

//////////////////////////////////////
BK-0431-2

1. Globaal

1.1 TITEL

Behoudsmedewerker erfgoed

1.2 DEFINITIE

De behoudsmedewerker erfgoed volgt de toestand van kunst- en erfgoedobjecten op, controleert en neemt acties na overleg met de verantwoordelijke expert teneinde de objectveilige bewaring en goede instandhouding van de collecties, de (archief)bestanden of het interieur van een monument te bewaken.

1.3 NIVEAU (VKS EN EQF)

4

1.4 JAAR VAN ERKENNING

versie 2, 2020

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Competentie 1:

Ontwikkelt de eigen deskundigheid

- Blijft op de hoogte van relevante nieuwe inzichten en methodes
- Onderhoudt een netwerk met collega-erfgoedwerkers binnen en buiten de organisatie

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van de erfgoedsector
- Kennis van relevante (nieuwe) inzichten en methodes voor het omgaan met erfgoedobjecten en (archief)bestanden

Competentie 2:

Gaat op een methodische en deontologische manier om met erfgoed

- Past de specifieke deontologische codes toe
- Past de methodologie en procedures voor collectiemanagement toe
- Past de Belgische en Europese normen toe met betrekking tot conservatie-restauratie van cultureel erfgoed

* ICOM (International Council of Museums), ECCO (European Confederation of Conservator-Restorers Organisations), IFLA (International Federation of Library Associations), ICA (International Council on Archives)

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van deontologische codes (ICOM, ECCO, IFLA, ICA,...)
- Kennis van methodologie en procedures voor collectiemanagement (zoals bv. de Spectrum-standaard)
- Kennis van Belgische en Europese normen (zoals EN16095, EN16096 en EN16141)

Competentie 3:

Volgt de toestand van bewaring van de objecten op onder toezicht van de verantwoordelijke expert, zowel in depot als in tentoonstelling

- Monitort de bewaaromstandigheden van de directe en indirecte omgeving (klimaat, licht en verontreiniging)
- Detecteert en signaleert mogelijke schadefactoren (de tien risicofactoren: water, verkeerde temperatuur, brand, verkeerde relatieve luchtvochtigheid, diefstal en vandalisme, verontreiniging, licht, ongedierte en schimmel, verlies van informatie, fysieke krachten)
- Volgt de richtlijnen van experts op i.v.m. de optimale bewaaromstandigheden om de toestand van de objecten maximaal te stabiliseren
- Stelt de algemene toestand/conditie van de objecten of materialen vast
- Achterhaalt conditie-evoluties aan de hand van beschikbare documentatie
- Stelt mogelijke acties voor aan de verantwoordelijke expert in functie van de objectnaden en binnen de geldende procedures
- Onderhoudt het depot en de collectie (ontstoffen, IPM-controles uitvoeren,...)

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van de bediening van technische apparatuur (bv. bevochtigers en ontvochtigers, meetapparatuur,...)
- Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten
- Kennis van preventieve conservatie
- Kennis van IPM (Integrated Pest Management)-controles
- Kennis van de procedures beschreven in het collectiebeleidsplan van de beheerder
- Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die erfgoed kunnen bedreigen

Competentie 4:

Volgt de bewaring en de interne verplaatsing van objecten op en draagt bij tot de veilige en deskundige handling onder toezicht van de verantwoordelijke expert

- Verpakt de objecten veilig in samenspraak met de verantwoordelijke expert
- Gebruikt geschikte hulpmiddelen bij verplaatsing
- Houdt standplaatsregistraties bij van elk object
- Controleert de algemene conditie van het object voor, tijdens en na het transport
- Assisteert bij de installatie van de objecten die tentoongesteld worden
- Maakt eenvoudige ondersteuningsvormen op maat voor objecten (passe-partouts, boekensteunen,...)

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van collectieregistratiesysteem
- Kennis van de bediening van technische apparatuur (bv. bevochtigers en ontvochtigers, meetapparatuur,...)
- Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten
- Kennis van art-handlingstechnieken om kunst- en erfgoedobjecten te verplaatsen
- Kennis van hef- en tiltechnieken
- Grondige kennis van verpakkingsmaterialen en –methodes volgens de specifieke (conservatie)noden van ieder object
- Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die erfgoed kunnen bedreigen

Competentie 5:

Zorgt voor het externe vervoer van objecten en objectveilige en deskundige handling, in samenspraak met de verantwoordelijke expert

- Verpakt de objecten veilig in samenspraak met de verantwoordelijke expert
- Controleert de algemene conditie van het object voor, tijdens en na het transport
- Gebruikt geschikte hulpmiddelen bij verplaatsing
- Houdt standplaatsregistraties bij van elk object
- Begeleidt eventueel het transport
- Past hef- en tiltechnieken toe

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van collectieregistratiesysteem
- Kennis van de bediening van technische apparatuur (bv. bevochtigers en ontvochtigers, meetapparatuur,...)
- Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten
- Kennis van art-handlingstechnieken om kunst- en erfgoedobjecten te verplaatsen
- Kennis van hef- en tiltechnieken
- Grondige kennis van verpakkingsmaterialen en –methodes volgens de specifieke (conservatie)noden van ieder object
- Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die erfgoed kunnen bedreigen

Competentie 6:

Zorgt voor de veilige en deskundige opvolging van inkomende en uitgaande objecten (nieuwe aanwinsten, bruikleenverkeer,...), in samenspraak met de verantwoordelijke expert

- Plaatst de objecten in quarantaine
- Monitort de evolutie van de objecten
- Signaleert en rapporteert aan de verantwoordelijke schadevaststelling en/ of contaminatiegevaar
- Overlegt met de verantwoordelijke over de nodige acties
- Voert deze acties eventueel zelf uit (invriezen, oppervlakkig reinigen, schonen van archiefstukken, ontsmetten, uitvoeren van anoxiebehandeling,...)

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van de bediening van technische apparatuur (bv. bevochtigers en ontvochtigers, meetapparatuur,...)
- Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten
- Kennis van art-handlingstechnieken om kunst- en erfgoedobjecten te verplaatsen
- Kennis van relevante inzichten en methodes voor omgaan met objecten
- Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die erfgoed kunnen bedreigen

Competentie 7:

Brengt de juiste labels en identificatiegegevens aan op objecten, depotmeubilair en verpakkingen

- Past de richtlijnen toe rond de meest geschikte methode en plaats per object/materiaalsoort met oog voor diens kwetsbaarheid
- Brengt duidelijk leesbare labeling aan

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van collectieregistratiesysteem
- Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten
- Kennis van fysieke labeling aan objecten en aan depotmeubilair

Competentie 8:

Staat in voor de veiligheid van de objecten en de werkomstandigheden, na instructies van de verantwoordelijke expert

- Waakt over de veiligheid van de objecten
- Neemt de nodige maatregelen voor de persoonlijke en collectieve veiligheid volgens de voorschriften (ergonomie, toxische producten en materialen, schimmels, materialen en uitrusting,...)
- Houdt het preventie- en calamiteitenplan actueel in samenspraak met de verantwoordelijke expert

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van preventieve conservatie
- Kennis van wettelijke richtlijnen van veiligheid
- Kennis van het preventie- en calamiteitenplan van de instelling
- Kennis van PBM en CBM
- Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die erfgoed kunnen bedreigen

Competentie 9:

Volgt de (administratieve) procedures binnen de instelling

- Voert de gegevens nauwkeurig in een databank in volgens de procedures
- Volgt de procedures voor het digitaliseren nauwgezet op
- Vraagt gegevens en prijzen op van verbruiksmateriaal en apparatuur
- Beheert de eigen documentatie

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van collectieregistratiesysteem
- Basiskennis van digitalisering
- Kennis van kantoorsoftware

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van de erfgoedsector
- Basiskennis van collectieregistratiesysteem
- Basiskennis van digitalisering

- Kennis van deontologische codes (ICOM, ECCO, IFLA, ICA,...)
- Kennis van de bediening van technische apparatuur (bv. bevochtigers en ontvochtigers, meetapparatuur,...)
- Kennis van de materiaal-technische en constructieaspecten van objecten
- Kennis van preventieve conservatie
- Kennis van art-handlingstechnieken om kunst- en erfgoedobjecten te verplaatsen
- Kennis van fysieke labeling aan objecten en aan depotmeubilair
- Kennis van wettelijke richtlijnen van veiligheid
- Kennis van het preventie- en calamiteitenplan van de instelling
- Kennis van relevante inzichten en methodes voor omgaan met objecten
- Kennis van hef- en tiltechnieken
- Kennis van kantoorsoftware
- Kennis van methodologie en procedures voor collectiemanagement (zoals bv. de Spectrum-standaard)
- Kennis van Belgische en Europese normen (zoals EN16095, EN16096 en EN16141)
- Kennis van IPM (Integrated Pest Management)-controles
- Kennis van de procedures beschreven in het collectiebeleidsplan van de beheerder
- Kennis van PBM en CBM
- Kennis van relevante (nieuwe) inzichten en methodes voor het omgaan met erfgoedobjecten en (archief)bestanden

- Grondige kennis van verpakkingsmaterialen en –methodes volgens de specifieke (conservatie)noden van ieder object
- Grondige kennis van de meest voorkomende schadefactoren en schadebeelden die erfgoed kunnen bedreigen

Cognitieve vaardigheden

- Blijft op de hoogte van relevante nieuwe inzichten en methodes

- Onderhoudt een netwerk met collega-erfgoedwerkers binnen en buiten de organisatie
- Past de specifieke deontologische codes toe
- Past de Belgische en Europese normen toe met betrekking tot conservatie-restauratie van cultureel erfgoed
- Monitort de bewaaromstandigheden van de directe en indirecte omgeving (klimaat, licht en verontreiniging)
- Detecteert en signaleert mogelijke schadefactoren (de tien risicofactoren: water, verkeerde temperatuur, brand, verkeerde relatieve luchtvochtigheid, diefstal en vandalisme, verontreiniging, licht, ongedierte en schimmel, verlies van informatie, fysieke krachten)
- Volgt de richtlijnen van experts op i.v.m. de optimale bewaaromstandigheden om de toestand van de objecten maximaal te stabiliseren
- Stelt de algemene toestand/conditie van de objecten of materialen vast
- Achterhaalt conditie-evoluties aan de hand van beschikbare documentatie
- Houdt standplaatsregistraties bij van elk object
- Controleert de algemene conditie van het object voor, tijdens en na het transport
- Houdt standplaatsregistraties bij van elk object
- Monitort de evolutie van de objecten
- Overlegt met de verantwoordelijke over de nodige acties
- Past de richtlijnen toe rond de meest geschikte methode en plaats per object/materiaaltype met oog voor diens kwetsbaarheid
- Waakt over de veiligheid van de objecten
- Houdt het preventie- en calamiteitenplan actueel in samenspraak met de verantwoordelijke expert
- Voert de gegevens nauwkeurig in een databank in volgens de procedures
- Vraagt gegevens en prijzen op van verbruiksmateriaal en apparatuur
- Beheert de eigen documentatie
- Past de methodologie en procedures voor collectiemanagement toe
- Volgt de procedures voor het digitaliseren nauwgezet op
- Controleert de algemene conditie van het object voor, tijdens en na het transport
- Past de methodologie en procedures voor collectiemanagement toe
- Volgt de procedures voor het digitaliseren nauwgezet op

Probleemoplossende vaardigheden

- Stelt mogelijke acties voor aan de verantwoordelijke expert in functie van de objecten en binnen de geldende procedures
- Signaleert en rapporteert aan de verantwoordelijke schadevaststelling en/ of contaminatiegevaar
- Neemt de nodige maatregelen voor de persoonlijke en collectieve veiligheid volgens de voorschriften (ergonomie, toxische producten en materialen, schimmels, materialen en uitrusting,...)

Motorische vaardigheden

- Maakt eenvoudige ondersteuningsvormen op maat voor objecten (passe-partouts, boekensteunen,...)
- Gebruikt geschikte hulpmiddelen bij verplaatsing
- Begeleidt eventueel het transport

- Past hef- en tiltechnieken toe
- Onderhoudt het depot en de collectie (ontstoffen, IPM-controles uitvoeren,...)
- Verpakt de objecten veilig in samenspraak met de verantwoordelijke expert
- Gebruikt geschikte hulpmiddelen bij verplaatsing
- Assisteert bij de installatie van de objecten die tentoongesteld worden
- Verpakt de objecten veilig in samenspraak met de verantwoordelijke expert
- Plaatst de objecten in quarantaine
- Voert deze acties eventueel zelf uit (invriezen, oppervlakkig reinigen, schonen van archiefstukken, ontsmetten, uitvoeren van anoxiebehandeling,...)
- Brengt duidelijk leesbare labeling aan

Omgevingscontext

- Het beroep wordt uitgeoefend binnen het taakveld van preventieve conservatie
- Het beroep gebeurt in samenwerking met uiteenlopende (groepen) personen die betrokken zijn bij beheer en behandeling (collectiebeheer, conservering, conservatie en restauratie, collectieregistratie, veiligheid en andere)
- Het werk vindt in verschillende omgevingen plaats (bvb. een depot, een museum, een tentoonstellingsruimte, een archief, een erfgoedbibliotheek, een kunstenaarsatelier, restauratieatelier, een monument, een archeologische site, landschappelijke site, particuliere ruimte...)
- De beroepsbeoefenaar voert uiteenlopende opdrachten uit met diverse materialen

Handelingscontext

- Het werk impliceert de hantering van lasten
- De behoudsmedewerker moet soms een specifieke werkhouding kunnen aanhouden
- De behoudsmedewerker moet zijn handelingen kunnen uitvoeren met de nodige handvaardigheid en materiaalgevoel
- Het beroep vereist het methodisch en nauwkeurig handelen
- Het beroep vereist kwaliteitsvol omgaan met erfgoed
- De beroepsbeoefenaar gaat om met producten die onderhevig zijn aan omgevingsfactoren/degradatie
- De beroepsbeoefenaar gaat om met mogelijk toxische producten
- Het beroep vereist constante aandacht omwille van omgang met behoud van vergankelijke materialen
- De beroepsbeoefenaar moet kunnen omgaan met personen die betrokken zijn bij beheer en behandeling
- De beroepsbeoefenaar gaat om met een breed gamma aan apparatuur en materieel
- Het beroep vereist soms repetitieve handelingen

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitvoeren van zijn toegewezen taken

Is gebonden aan

- de deontologische code(s)
- de richtlijnen van de verantwoordelijke expert
- het preventie- en calamiteitenplan
- het collectieplan van de beheerder

Doet beroep op

- de verantwoordelijke expert

Verantwoordelijkheid

- Ontwikkelt de eigen deskundigheid
- Gaat op een methodische en deontologische manier om met erfgoed
- Volgt de toestand van bewaring van de objecten op onder toezicht van de verantwoordelijke expert, zowel in depot als in tentoonstelling
- Volgt de bewaring en de interne verplaatsing van objecten op en draagt bij tot de veilige en deskundige handling onder toezicht van de verantwoordelijke expert
- Zorgt voor het externe vervoer van objecten en objectveilige en deskundige handling, in samenspraak met de verantwoordelijke expert
- Zorgt voor de veilige en deskundige opvolging van inkomende en uitgaande objecten (nieuwe aanwinsten, bruikleenverkeer,...), in samenspraak met de verantwoordelijke expert
- Brengt de juiste labels en identificatiegegevens aan op objecten, depotmeubilair en verpakkingen
- Staat in voor de veiligheid van de objecten en de werkomstandigheden, na instructies van de verantwoordelijke expert
- Volgt de (administratieve) procedures binnen de instelling

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Er zijn geen wettelijke attesten of voorwaarden vereist.